

ویژگی‌های دانش‌آموزان دوره ابتدایی

کاربرد فناوری‌های نوین آموزشی با نگاه به ویژگی‌های دانش‌آموزان

« ویژگی‌های عاطفی و اجتماعی

- واکنش‌های عاطفی کودک خوشایند و مطلوب است. خنده‌ها زیاد می‌شود و در بیشتر اوقات شاد است.
- کودک مرتب در حال جنب‌وجوش است و گویا لحظه‌ای آرام و قرار ندارد.
- کودک حوادث ساده را تعریف می‌کند، به توضیحات ساده عملی درباره حوادث روزانه و معما و طنز علاقه دارد. به نمایشنامه علاقه‌مند است و مایل است در آن ایفای نقش کند.
- شکست و ناکامی در انجام وظایف، برآورده‌نشدن نیازها، تخلیه‌نشدن هیجان در بازی‌ها، منع‌شدن از بازی، مهاجرت یا تغییر محل سکونت و تغییر محل مدرسه، می‌تواند آشفتگی کودک را در پی داشته باشد.
- کودک به بازی‌های گروهی علاقه‌مند است، در آن‌ها شرکت می‌کند و می‌تواند در گروه‌های کوچک فعالیت کند.
- تمایل به همانندسازی با اعضای گروه معمولاً در کودکان در اوج قرار دارد.

« پیشنهادهایی برای معلمان

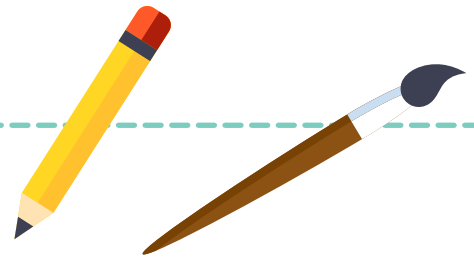
یکی از وظایف مهم معلمان در قرن بیست‌ویکم، افزودن و به‌روز کردن اطلاعات خود است. معلم باید خود را با تغییر و تحولات امروزی هماهنگ کند، نیاز دانش‌آموزان خود را بشناسد و اقدامات لازم را انجام دهد. وی باید برای آشنایی با فناوری‌های آموزشی و روش‌های نوین تدریس بر اساس ویژگی‌ها و خصوصیات یادگیرندگان خود تلاش کند. در این‌جا، برخی از استفاده‌های آموزگاران ابتدایی از فناوری‌های متنوع آموزشی، براساس ویژگی‌های دانش‌آموزان این دوره، آمده است:

« مقدمه

دوره تحصیلی ابتدایی در قالب دو دوره اول و دوم برای کودکان ۶ تا ۱۱ ساله تعریف شده است. معلم برای کار در دوره ابتدایی لازم است با ویژگی‌ها و خصوصیات این کودکان آشنا باشد. مهم‌ترین ویژگی‌های کودکان دوره ابتدایی را که معلمان باید به آن‌ها توجه کنند، می‌توان به سه نوع شناختی، و عاطفی و اجتماعی دسته‌بندی کرد. دوره ابتدایی از مهم‌ترین و حساس‌ترین دوره‌های تحصیلی است و از آنجا که توجه به ویژگی‌های متفاوت رشد کودکان برای معلمان و مربیان بسیار اهمیت دارد.

« ویژگی‌های شناختی

- تفکر کودک بیشتر بر اصول منطقی و عینی‌گرایی استوار است. در این دوره کودکان می‌توانند مفاهیم کمیت و عدد را در ذهن نگه دارند. آن‌ها قادر به تشکیل مفاهیم فضا، زمان و طبقه‌بندی اشیاء هستند، اما هنوز به عملیات عینی وابسته‌اند.
- کودک می‌تواند با کمک علائم به طبقه‌بندی و ردیف‌سازی اقدام کند و خواندن و نوشتن و حساب کردن را یاد بگیرد.
- کودک به نگهداری ذهنی رسیده است و تغییرناپذیری محتوا را، حتی با وجود تغییر شکل، درک می‌کند، اما هنوز تفکر او از واقعیت‌های محسوس جدا نیست.
- کودک کنجکاو است، به یادگیری علاقه دارد و انگیزه یادگیری در او بسیار نیرومند است.

همانطور

که گفته شد کودکان در این دوران علاقه مند به فعالیت‌های گروهی و شرکت در گروه‌ها هستند. لزوم استفاده از گروه بندی در آموزش و همچنین استفاده از قابلیت‌های فعالیت‌های گروهی شبکه‌های اجتماعی مجازی در ایامی که مدارس به دلایل مختلف تشکیل نمی‌شود و دانش آموزان از یکدیگر جدا و تنها هستند بسیار اهمیت دارد.

از آنجا

که در دوران تحصیلی ابتدایی، کودک تفکر عینی دارد و از طریق کار با اشیاء، مواد و پدیده‌های عینی مفاهیم و روش‌ها را به خوبی فرا می‌گیرد، دادن فرصت‌هایی برای دستکاری، عمل، لمس و احساس اجسام به کودکان کمک خواهد کرد تا از مفاهیم و رابطه‌ها درک بهتری داشته باشند. در این زمینه هم نرم افزارهای شبیه سازی بسیاری هستند که سعی کرده‌اند با توجه به درک کودکان مفاهیم انتزاعی را هم شبیه سازی کنند.

دانش آموزان در دوره ابتدایی

بسیار کنجکاو هستند و به یادگیری علاقه مندند، در این زمینه وظیفه معلمان افزایش انگیزه آن‌ها در جهت یادگیری است و این وظیفه با استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی به راحتی قابل انجام است. به کار گیری نرم افزارهای شبیه سازی متعدد و متناسب با دروس مختلف خصوصاً علوم تجربی به ارتباط دادن یادگیری با تجارب شخصی یادگیرنده و ایجاد انگیزه در وی کمک شایانی می‌کند

کودکان در سنین ابتدایی

بسیار پر جنب و جوش هستند و از شکست در بازی‌های گروهی گریزانند، معلمان با توجه به این ویژگی باید امکان بازی‌های گروهی فرآیند محور را برای آن‌ها فراهم کنند تا کودکان بدون دغدغه برد یا باخت در یک فعالیت گروهی به بازی و در سایه آن به یادگیری بپردازند. بازی‌های رومیزی و رایانه‌ای بسیاری می‌توان یافت که به ساخت محصولات مختلف یا حل معماهای متناسب با سن کودکان منتهی می‌شود که معلمان می‌توانند از این بازی‌ها استفاده کنند.

« جمع بندی

در دورانی که انواع فناوری‌های آموزشی در دسترس معلمان و دانش آموزان قرار دارند، آشنایی معلمان با این فناوری‌ها و استفاده از آن‌ها متناسب با ویژگی‌های رفتاری و شناختی دانش آموزان، بیش از گذشته اهمیت یافته است. چنانچه آموزگار دوره ابتدایی بر دانش و اطلاعات خود در زمینه ویژگی‌های دانش آموزانش و همچنین مشخصات و روش‌های کاربرد فناوری‌های آموزشی، بیفزاید، می‌تواند با استفاده خلاقانه از این فناوری‌ها، کیفیت یادگیری دانش آموزانش را بالا ببرد. البته از نظر متخصصان حوزه تعلیم و تربیت، شکل مطلوب آموزش و پرورش در دوره تحصیلی ابتدایی، به صورت حضوری است، تا مهارت‌های ارتباطی، کار گروهی و بسیاری مهارت‌های دیگر دانش آموزان در ارتباط با همسالان، معلمان و محیط مدرسه شکل بگیرند و تقویت شوند، اما استفاده عالمانه و اصولی از فناوری‌های نوین آموزشی هم نباید غافل ماند. در شرایط خاص آموزش غیرحضوری، می‌توان از فناوری‌ها، البته با دقت و احتیاط، استفاده کرد.

